

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Λογοτεχνία

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Ληρολογήματα»

ΧΟΡΟΖΙΔΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. *Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ληρολογήματα

Δημιουργός σεναρίου

Σαββατούλα Χοροζίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

(Προτεινόμενη) Τάξη

Στ' Δημοτικού

Χρονολογία

Οκτώβριος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα:

Σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Στ' Δημοτικού», ενότητα 6: *Η ζωή σε άλλους τόπους*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8+ διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση του Η/Υ (γράψιμο στον κειμενογράφο, περιήγηση σε ιστοσελίδες, αντιγραφή και επικόλληση εικόνων, αποθήκευση).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το παρόν σενάριο επιδιώκεται η γνωριμία των μαθητών/τριών με ένα είδος ποιημάτων, το λίμερικ, τη δομή και τα χαρακτηριστικά του, η παραγωγή λίμερικ από τα παιδιά, η εξάσκησή τους σε δραστηριότητες αντικατάστασης λέξεων με εικόνες για τη δημιουργία στίχων με απώτερο σκοπό τον οπτικό γραμματισμό. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η εξοικείωση των παιδιών με πρακτικές που αφορούν στους νέους γραμματισμούς και στη χρήση απλών λογισμικών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, οι βασικοί στόχοι της διδασκαλίας της λογοτεχνίας είναι η διεύρυνση της αναγνωστικής ικανότητας των παιδιών μέσα από την προσέγγιση του βιωματικού λόγου, η απόλαυση του λόγου ως έργου τέχνης, η κατανόηση των ορίων και των δυνατοτήτων της γλώσσας, η εξοικείωση με τις μετασημασιολογήσεις και τη λειτουργία της λογοτεχνικής μεταφοράς και η εξοικείωση με στοιχεία δομής, περιεχομένου και ύφους των λογοτεχνικών κειμένων. Σε αυτό το πλαίσιο τα ποιήματα συναντώνται στην εισαγωγή κάθε ενότητας στο βιβλίο της Γλώσσας της Στ' Δημοτικού και αποτελούν τον προοργανωτή του περιεχομένου της.

Ο/η εκπαιδευτικός έχει τον ρόλο του συμβούλου, του υποστηρικτή και του εμπνευστή στην εργασία κάθε ομάδας αλλά και ολόκληρης της τάξης. Είναι παρατηρητής/τρια και, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν, γίνεται και συνεργάτης/τρια.

Όσον αφορά τη θέση και τον ρόλο του μαθητή/τριας κατά τη διαδικασία υλοποίησης του συγκεκριμένου σεναρίου, είναι να καταστεί αυτός/η ενεργός/η, με την ανάπτυξη της αυτενέργειας, την κινητοποίηση της φαντασίας και της δημιουργικότητάς του/της, καθώς επίσης και την κριτική συμμετοχή του στην ομαδοσυνεργατική δουλειά. Οι μαθητές/τριες καλούνται να δώσουν τη δική τους ερμηνεία για το λίμερικ και να παραγάγουν παρόμοια με έμπνευση από αυτό του Γιώργου Σεφέρη. Αυτό που ενδιαφέρει στο σενάριο είναι τόσο η αισθητική απόλαυση όσο και η ερμηνευτική προσέγγιση. Αναμένεται οι μαθητές/τριες μέσα από την επεξεργασία του υλικού από το διαδίκτυο να ερμηνεύσουν στοιχεία μορφής και περιεχομένου, ώστε να οδηγηθούν σε αισθητική απόλαυση και ερμηνευτική προσέγγιση της συγκεκριμένης ποίησης.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Είναι συχνό φαινόμενο η διδασκαλία της ποίησης στο σχολείο να είναι δασκαλοκεντρική και να διδάσκεται με μοναδικό κριτήριο επιλογής των κειμένων την απλή γλώσσα, το μέτρο, την ομοιοκαταληξία αλλά και τα εύκολα θέματα. Αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου είναι τα παιδιά σπανίως να διαβάζουν ποιήματα και να μη θέλουν να δημοσιοποιούν τα ποιήματα που έχουν γράψει.

Επιπλέον, εξαιτίας της κυριαρχίας της εικόνας στον σύγχρονο πολιτισμό, η έννοια του γραμματισμού διευρύνεται και συμπεριλαμβάνει τον οπτικό γραμματισμό, ο οποίος ορίζεται ως η ικανότητα, όχι μόνο ανάγνωσης, ερμηνείας και χρήσης οπτικών μορφών που αφορούν την οπτική επικοινωνία (Kress & Van Leeuwen 2001: 15-16), αλλά και κριτικής αποτίμησης και δημιουργίας οπτικών εννοιών και παραγωγής οπτικών μηνυμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό βασικοί στόχοι του σεναρίου είναι από τη μια να αγαπήσουν τα παιδιά την ποίηση και από την άλλη να εξοικειωθούν με την εικόνα ως διευρυμένη έννοια του κειμένου, η οποία κατασκευάζει νοήματα και αλληλεπιδρά με τον προφορικό και γραπτό λόγο. Στην πραγματοποίηση των στόχων αυτών βασικό ρόλο έχει η χρήση των ΤΠΕ.

Τα κείμενα που χρησιμοποιούνται στο συγκεκριμένο σενάριο είναι τα ποιήματα του Σεφέρη που μας βοηθούν στην εισαγωγή στα λίμερικ ή ληρολογήματα, τα οποία οι μαθητές/τριες εύκολα μιμούνται, γιατί το περιεχόμενό τους είναι αστείο και περιγραφικό. Το λίμερικ είναι ένα ποιητικό είδος που χαρακτηρίζεται από την ελαφρότητα των στίχων, το παράλογο, το χιούμορ και μια συγκεκριμένη δομή. Αυτή η μορφή ποίησης είναι ιδιαίτερα αγαπητή στα παιδιά, γιατί ξεφεύγει από τα στενά όρια της λογικής και αφυπνίζει το χιούμορ, που καλλιεργεί το κριτικό πνεύμα και το χαμόγελο προβάλλοντας έτσι μια θετική στάση ζωής (Σουλιώτης 2000). Επίσης, υποστηρίζεται ότι η συνεχής επανάληψη λέξεων ή φράσεων είναι, εκτός από γνώρισμα της παιδικής ηλικίας, και ίδιον της ποίησης (Σουλιώτης 1995). Η δομή των λίμερικ στηρίζεται σε αυτό το γνώρισμα για αυτό και θεωρούνται ιδανικά για την σχολική εκπαίδευση.

Ειδικότερα επιχειρείται οι μαθητές/τριες:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- να γνωρίσουν τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος των λίμερικ
- να γνωρίσουν τον ποιητή Γιώργο Σεφέρη
- να εξοικειωθούν με τον οπτικό γραμματισμό
- να μάθουν να δουλεύουν συνεργατικά
- να έρθουν σε επαφή με άλλες γλώσσες
- να επιλέγουν πληροφορίες από το διαδίκτυο για την επιλογή εικόνων
- να διαισθανθούν την παγκοσμιότητα των λίμερικ

Γνώσεις για τη γλώσσα

- να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία ενός ποιήματος (στίχος, στροφή, ρυθμός και ομοιοκαταληξία)
- να συνειδητοποιήσουν ότι η εικόνα είναι ένα πολυτροπικό και πολυσημικό κείμενο
- να εξασκηθούν στη σύνταξη (υποκείμενο-κατηγορημα-ρήμα) και παραγωγή λίμερικ
- να εξασκηθούν στην αντικατάσταση λέξεων με εικόνες
- να κατανοήσουν την πολυσημία του ποιητικού λόγου

Γραμματισμοί

- να εξοικειωθούν με βασικές εντολές επεξεργασίας απλών λογισμικών, όπως γράψιμο στον κειμενογράφο, αναζήτηση εικόνων στο διαδίκτυο, αντιγραφή, επικόλληση και διαμόρφωση εικόνων
- να εξασκηθούν σε πρακτικές οπτικού γραμματισμού συνδέοντας εικόνες με αντίστοιχες λέξεις
- να εξασκηθούν στη χρήση υπερσυνδέσμων σε ένα κείμενο
- να γνωρίσουν ένα λογισμικό δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου το οποίο μετατρέπει πολύ εύκολα τα έγγραφα σε σελίδες βιβλίου

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για το παρόν σενάριο μπορεί να αποτελέσει το ποίημα-λίμερικ του Γιώργου Σεφέρη «Η ζωή σε άλλους τόπους» που βρίσκεται στην εισαγωγή της 6^{ης} ενότητας του βιβλίου της Γλώσσας Στ' Δημοτικού ([σ. 79](#)).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Τα ποιήματα συναντώνται στην εισαγωγή κάθε ενότητας στο βιβλίο της Γλώσσας, καθώς και στα Ανθολόγια της Α' και Β', Ε' και ΣΤ' τάξης. Επίσης, στο Πρόγραμμα

Σπουδών αναφέρεται ως στόχος της διδασκαλίας της λογοτεχνίας η γνωριμία και η αγάπη των μαθητών/τριών με τις ποικίλες μορφές λογοτεχνικών έργων (ΔΕΠΠΣ 2006).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το παρόν σενάριο περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών:

- ✓ μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο για άντληση και αξιοποίηση πληροφοριών
- ✓ λογισμικό επεξεργασίας κειμένου το οποίο επιτρέπει την εισαγωγή αντικειμένων, την αλλαγή της μορφής του κειμένου, την εύκολη διόρθωση των λαθών, την εύρεση, διόρθωση και αντικατάσταση του κειμένου
- ✓ λογισμικό δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου που μετατρέπει τα έγγραφα σε ψηφιακές δημοσιεύσεις σε σχήμα βιβλίου με εντυπωσιακές σελίδες
- ✓ ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια που επιτρέπει την εύκολη και ταχύτατη πρόσβαση σε πηγές πληροφοριών

Κείμενα

Βιβλίο μαθητή «Γλώσσα Στ' Δημοτικού», σ. 79, «[Η ζωή σε άλλους τόπους](#)», Γιώργος Σεφέρης

Σεφέρης, Γιώργος, 1992. [Ποιήματα με ζωγραφιές για μικρά παιδιά](#), Αθήνα: Ερμής

Παπαλεοντίου, Μαρία, [Λίμερικ και Χαϊκού](#) (παρουσίαση αναρτημένη στο διαδίκτυο)

Παππά, Άννα, [Τα «ληρολογήματα» - λίμερικ της Στ' Τάξης](#) (παρουσίαση αναρτημένη στο διαδίκτυο)

[ΕΚΕΒΙ](#), εργογραφία και βιογραφία Γιώργου Σεφέρη

Βίντεο

«[Γιώργος Σεφέρης... λίγο από την ποιησή του](#)», της Λαμπριάνας Κυριάκου

«[Μίκης Θεοδωράκης – λίγο ακόμα](#)», αγνώστου

«[The limerick song](#)», αγνώστου

Περιβάλλοντα

[FlipSnack](#), λογισμικό δημιουργίας βιβλίου

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Η αφορμή γίνεται στην ολομέλεια της τάξης με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα. Παρουσιάζεται το ποίημα του Γιώργου Σεφέρη «Η ζωή σε άλλους τόπους» και ακολουθεί η επεξεργασία του. Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και δουλεύουν σε κοινές δραστηριότητες. Στο τέλος συνεργάζονται για να μεταφέρουν τα δεδομένα τους σε λογισμικό δημιουργίας ψηφιακού βιβλίου. Συνολικά για την ολοκλήρωση του σεναρίου προβλέπονται 8 διδακτικές ώρες.

Συγκεκριμένα:

1ο Δίωρο «Ήτανε μια κοπέλα στο Πεκίνο» (ολομέλεια της τάξης και ομάδες)

(Παρουσίαση του ποιήματος και του συγγραφέα, σχολιασμός εικόνας βιβλίου, ανάγνωση, επεξεργασία ποιήματος)

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το ποίημα με τη βοήθεια του ανακλαστικού προβολέα. Αρχικά σχολιάζεται η εικόνα του βιβλίου (πρόσωπα, τόπος, συναισθήματα) και τα παιδιά κάνουν προβλέψεις για την υπόθεση του ποιήματος βασιζόμενα σε αυτήν. Οι απόψεις τους καταγράφονται στον πίνακα.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται μέσα από την ιστοσελίδα του [ΕΚΕΒΙ](#) τα εργοβιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα Γιώργου Σεφέρη, το [βιβλίο](#) του στο οποίο περιέχεται το συγκεκριμένο ποίημα, [βίντεο](#) με φωτογραφίες και στίχους του ποιητή και [βίντεο](#), ενδεικτικά, με το μελοποιημένο του ποίημα, από τον Μίκη Θεοδωράκη, «Λίγο ακόμα».

Ακολουθεί η ανάγνωση του ποιήματος από τον/την εκπαιδευτικό και η αδρομερής απόδοση του περιεχομένου του από τα παιδιά. Επεξηγούνται όσα στοιχεία εμποδίζουν την κατανόηση του κειμένου (πασαβιόλα, σινάπι, τσουκάλι, ρούσα) και μοιράζεται στις ομάδες το [1^ο Φύλλο εργασίας](#), που περιέχει ερωτήσεις σχετικές με τις ιδέες, τη δομή και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του κειμένου. Αυτό που αναμένεται να

αναδυθεί από τις παρατηρήσεις των παιδιών είναι ο αστείος και παράλογος χαρακτήρας του ποιήματος, καθώς και ο «μυστικός» κανόνας της εύκολης δομής του. Αφού τα παιδιά παρουσιάσουν τις απόψεις τους ανά ομάδες στην ολομέλεια της τάξης, ο/η εκπαιδευτικός τις επιβεβαιώνει ή τις αποδομεί παρουσιάζοντας το λίμερικ, την ιστορία του και τον τρόπο δόμησής του. Η παρουσίαση γίνεται μέσω των ιστοσελίδων: «[Λίμερικ και χαϊκού](#)» της Παπαλεοντίου Μαρίας (οι πρώτες 19 διαφάνειες), Τα «[ληρολογήματα](#)» της Παππά Άννας και το «[limerick song](#)» από το YouTube. Το συγκεκριμένο τραγούδι έχει αγγλικούς στίχους, τους οποίους θα μπορούσαν να μεταφράσουν τα παιδιά με τη βοήθεια της καθηγήτριας των Αγγλικών και να γίνει σύγκριση με τα ελληνικά ποιήματα για να ανακαλύψουν τα παιδιά την κοινή δομή και, ιδιαίτερα, το φωνητικό παιχνίδι της ομοιοκαταληξίας. Ταυτόχρονα, με αυτή τη δραστηριότητα τα παιδιά ανακαλύπτουν την παγκοσμιότητα των λίμερικ.

2ο δίωρο: «Λίμερικ, τόποι, εικόνες» (εργασία σε ομάδες στο εργαστήριο πληροφορικής)

Κατά τη διάρκεια του 2^{ου} δίωρου τα παιδιά μεταφέρονται στο εργαστήριο πληροφορικής και επεξεργάζονται ανά ομάδες το [2^ο Φύλλο εργασίας](#). Σε αυτήν τη φάση εντοπίζουν τους τόπους για τους οποίους μιλάει το συγκεκριμένο λίμερικ, μέσω υπερσυνδέσμων στη [Βικιπαίδεια](#), αντιγράφουν την εικόνα-χάρτη ή ό,τι εικόνες σχετίζονται με τις λέξεις που θα αντικαταστήσουν και τις επικολλούν στη λέξη με το αντίστοιχο νόημα. Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να καλλιεργηθεί ο οπτικός γραμματισμός ο οποίος σχετίζεται και με την παραγωγή οπτικών μηνυμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο τα παιδιά καλούνται να διαλέξουν όσες λέξεις θέλουν και να βρουν τις κατάλληλες εικόνες για την ορθή μετάδοση των οπτικών μηνυμάτων τους. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούν ένα πολυτροπικό κείμενο το οποίο θα ενσωματωθεί στο ψηφιακό βιβλίο ποιημάτων της τάξης.

3ο δίωρο: «Τα δικά μας λίμερικ» (εργασία σε ομάδες στο εργαστήριο πληροφορικής)

Στο δίωρο αυτό δίνονται οι παρακάτω οδηγίες και τα παιδιά δημιουργούν στον κειμενογράφο τα δικά τους λίμερικ ανά ομάδες:

- α) Θυμηθείτε μια ωραία ή άσχημη εμπειρία από τη ζωή σας. Διαλέξτε μια λέξη-κλειδί από αυτή την εμπειρία σας και σημειώστε την στο χαρτί ή στον κειμενογράφο. Μοιραστείτε την με τους/τις άλλους/ες και φτιάξτε τα δικά σας λίμερικ.
- β) Επιλέξτε ένα κείμενο από το βιβλίο της Γλώσσας ή από τα βιβλία της βιβλιοθήκης της τάξης. Διαλέξτε δύο ή περισσότερες λέξεις από το κείμενο και συνδυάστε τις με τον πιο πρωτότυπο τρόπο. Φτιάξτε τα δικά σας παράλογα ποιήματα.
- γ) Ζωγραφίστε σε ένα χαρτί μια εικόνα και στη συνέχεια γράψτε ένα λίμερικ για αυτό που ζωγραφίσατε.
- δ) Εάν είστε δίγλωσσοι/ες θα ήταν ενδιαφέρον να δημιουργήσετε λίμερικ χρησιμοποιώντας τη μητρική σας γλώσσα.

Στη συνέχεια προσπαθήστε να αντικαταστήσετε όσες περισσότερες λέξεις μπορείτε με εικόνες από το διαδίκτυο ή από το Clipart. Προσέξτε να μεταδίδεται το οπτικό σας μήνυμα.

4ο δίωρο: «Το βιβλίο με τα ποιήματά μας» (εργασία στην ολομέλεια της τάξης)

Ο/η εκπαιδευτικός μεταφέρει τα αρχεία με τα ποιήματα των παιδιών από το εργαστήριο στον υπολογιστή της τάξης. Κάθε ομάδα καλείται να παρουσιάσει τα ποιήματά της στην ολομέλεια όπου και αυτά αξιολογούνται. Η αξιολόγηση που γίνεται από τα παιδιά, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, ακολουθεί τους κανόνες δημιουργίας των λίμερικ και μπορεί να επιφέρει αλλαγές στη δομή, στις εικόνες και στο περιεχόμενο των παραγόμενων ποιημάτων.

Στη συνέχεια ο/η εκπαιδευτικός ανοίγει το [λογισμικό δημιουργίας βιβλίου FlipSnac](#) και οι ομάδες προσθέτουν τα αρχεία τους δίνοντας και έναν τίτλο. Μπορούν τα παιδιά να δημιουργήσουν ένα εξώφυλλο και ένα οπισθόφυλλο σε ξεχωριστό

αρχείο και να προσθέσουν και εικόνες, για να γίνει πιο ελκυστικό το βιβλίο. Στο τέλος γίνεται η παρουσίαση των ποιημάτων μέσα από το ψηφιακό βιβλίο που δημιούργησαν. Το αποτέλεσμα αναμένεται να είναι όπως το παρακάτω παράδειγμα:

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο εργασίας

1) Διαβάστε τα παρακάτω ποιήματα του Γιώργου Σεφέρη που είναι παρμένα από το βιβλίο του «Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά» (Τα σκίτσα είναι του Γ. Σεφέρη και είναι παρμένα από το συγκεκριμένο βιβλίο):

-Ήτανε μια γριά απ' το Λασίθι

που μια Λαμπρή κατάπιε ένα ρεβίθι

Όταν είπε : "Θέλω κι άλλο!"

έγινε κακό μεγάλο

και χάθηκε η γριά με το ρεβίθι.

-Ήτανε μια μικρή στη Βραζιλία

που φώναζε: Για πες μου, βράζει, Ηλία

το σινάπι πούχα βάλει

προχτές βράδι στο τσουκάλι

για να κάνει ένα ποδόλουτρο η Κυρία;"

- Ήτανε μια Κυρία στο Κόγκο

που χάθηκε μέσα στο λόγκο

Καθώς κοίταε να δει

πού να πάει για να βγει

παίζαν τα δάκτυλά της μ' ένα φιόγκο.

2) Προσπαθήστε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιο είναι το περιεχόμενο των ποιημάτων; Τι μας παρουσιάζει ο ποιητής και με ποιον τρόπο (σοβαρό, αστείο, παράλογο, λογικό);
- Τι νομίζετε ότι πετυχαίνει ο ποιητής μέσω των στίχων αυτού του είδους;

-Τα ποιήματα έχουν κάποια τεχνικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τον τρόπο γραφής τους. Αυτά είναι: στροφές, σίχοι, ομοιοκαταληξία, σχήματα λόγου (μεταφορά, επανάληψη, υπερβολή, προσωποποίηση), κυριαρχία ουσιαστικών ή ρημάτων. Προσπαθήστε να εντοπίσετε τα παραπάνω χαρακτηριστικά και να διατυπώσετε τον «μυστικό» κανόνα του ποιητή Γ. Σεφέρη στα συγκεκριμένα ποιήματα.

2^ο Φύλλο εργασίας

1) Εντοπίστε τους τόπους για τους οποίους μιλάει το ποίημα. Πατήστε τον υπερσύνδεσμο και μεταφερθείτε στη Βικιπαίδεια. Αντιγράψτε την εικόνα με τον χάρτη της συγκεκριμένης περιοχής ή τη σχετική εικόνα με τη λέξη που θα αντικαταστήσετε και επικολλήστε την στη λέξη, αφού πρώτα τη «σβήσετε». Μπορείτε να αντικαταστήσετε και άλλες λέξεις με εικόνες από το διαδίκτυο. Διαμορφώστε την έτσι ώστε να συμβαδίζει με το κείμενο.

Ήτανε μια κοπέλα στο [Πεκίνο](#)

που 'λεγε πάντα «Δώσ' μου κι απ' εκείνο».

Και σαν της τα δώσαν όλα,

έσκασε σαν πασαβιόλα

καιλάψανε πολύ στο Πεκίνο.

Ήτανε μια γριά από τη [Λιβύη](#)

που διάβαζε του Πλουτάρχου τσοι βίοι.

Όταν τέλειωνε έναν τόμο,

τον επέταγε στο δρόμο

τούτη η σκολαστικιά απ' τη Λιβύη.

Ήτανε μια μικρή από τη [Βραζιλία](#)

που φώναζε: «Για πες μου, βράζει, Ηλία,

το σινάπι που 'χα βάλει

προχτές βράδυ στο τσουκάλι

για να κάνει ποδόλουτρο η Κυρία;».

Ένας μαχαραγιάς από το [Γάγγη](#)

είχε στη μύτη κρεμασμένο ένα σπαράγγι.

Το κουνούσε, το κουνούσε,

απ' τον ύπνο κουτουλούσε

και κοιμότανε στις όχθες του Γάγγη.

Ήτανε μια κοπέλα στην [Προύσα](#)

μισή μελαχρινή και μισή ρούσα.

Με χρωματιστές κορδέλες

είχε δέσει τριάντα βδέλλες

και τις έβροσκε τριγύρω στην Προύσα.

Ήτανε μια Κυρία στο [Κόγκο](#)

που χάθηκε μέσα στο λόγκο.

Καθώς κοίταε να δει

πού να πάει για να βγει,

παίζαν τα δάχτυλά της μ' ένα φιόγκο.

Γιώργος Σεφέρης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το συγκεκριμένο σενάριο μπορεί εφαρμοστεί και στην Ευέλικτη Ζώνη με θέμα την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με ανάλογες δραστηριότητες, όπως θεατρική έκφραση, π.χ. αυτοσχεδιασμός, δραματοποίηση του περιεχομένου των ποιημάτων, εικαστική-ζωγραφική και μουσική έκφραση των ποιημάτων (μελοποίηση).

Επίσης, μπορεί να γίνει διαθεματική προσέγγιση των αξόνων του ποιήματος, π.χ. τόποι-Γεωγραφία και διαπολιτισμική αγωγή.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παρόν σενάριο διευρύνει τους στόχους της συγκεκριμένης ενότητας περιλαμβάνοντας τη διδασκαλία της λογοτεχνίας με έναν ελκυστικό για τα παιδιά τρόπο. Οι μαθητές/τριες ταυτόχρονα με την οικοδόμηση των γνώσεων καλλιεργούν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, στοιχεία που είναι απαραίτητα για ένα «Νέο Σχολείο» το οποίο θα απελευθερώνει και θα ενδυναμώνει τις δυνατότητες κάθε παιδιού.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δ.Ε.Π.Π.Σ, Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. 2006. <http://11dim-evosm.thess.sch.gr/downloads/ps/glossa>.

Krees, G. & Th. Van Leeuwen. 2001. *Multimodal discourse*. London: Arnold.

Σουλιώτης, Μ. 2000. *Παιδαριώδη*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Σουλιώτης, Μ. 1995. *Αλφαβητάριο για την ποίηση*. Θεσσαλονίκη: Γ. Δεδούση.